

Samrådsredogörelse

Fördjupad översiktsplan för Svappavaara Kiruna kommun, Norrbottens län

Januari 2015

INLEDNING

Samhällsbyggnadskontoret i Kiruna kommun har, av kommunfullmäktige, fått i uppdrag att ta fram en ny fördjupad översiktsplan för Kiruna centralort.

Ett i november 2013 upprättat planförslag har varit på samråd enligt 3 kap. 9 § plan- och bygglagen (SFS 2010:900).

Tiden för samrådet har varit fr.o.m. 2013-12-13 t.o.m. 2014-02-10. Planhandlingen har funnits tillgänglig på Stadshuset i Kiruna, biblioteket i Svappavaara samt på kommunens hemsida.

Information om samrådet har lämnats via annonsering i ortstidningar samt via kommunens hemsida.

Under samrådet har 10 yttranden inkommit. Samtliga yttranden finns redovisade i denna samrådsredogörelse och de synpunkter som inkommit har kommenterats.

Länsstyrelsens yttrande och vissa kortfattade yttranden redovisas i sin helhet. Övriga yttranden har i mindre omfattning sammanfattats.

Samrådsmöte har hållits 2013-09-05 i Svappavaara församlingshem. I mötet deltog ett trettiotal svappavaarabor.

Inkomna skrivelser

1. Länsstyrelsen Norrbotten.....	3
2. Bergsstaten.....	7
3. Försvarsmakten.....	8
4. Statens Fastighetsverk SFV	8
5. Sametinget	8
6. Laevas sameby	8
7. LKAB	9
8. Skanova.....	12
9. Lena de Stefanis.....	12
10. Helge Falck.....	13

INKOMNA SYNPUNKTER SAMT KOMMENTARER

Nedan redovisas en sammanfattning samt kommentarer till samtliga inkomna yttranden. Dessa förvaras i sin helhet i planakten hos Miljö- och byggnämnden.

Observera att i samband med revidering och komplettering av planbeskrivningen har kapitlen delvis fått nya rubriker och numrering.

1. Länsstyrelsen Norrbotten

Planens disposition/ allmänna synpunkter

Den aktuella handlingen är måttlig till sitt omfång, med ett tydligt fokus på själva planförslaget. Länsstyrelsen anser att det är bra att planförslaget givits en central roll i handlingen. Länsstyrelsen anser dock att det är svårt att uttyda planområdesgränserna för den fördjupade översiktsplanen. Detta behöver förtydligas. Länsstyrelsen anser även att avsnittet om visioner och mål kunde utvecklas och också beskriva tydligare hur målen/visionerna är tillämpbara på Svappavaara, samt om det finns några särskilda mål/visioner för Svappavaara.

En miljökonsekvensbeskrivning medföljer planhandlingen som ett eget dokument.

Plankartan redovisas som bilaga, i alltför litet format vilket gör den svårorienterad. Karta 1 och karta 2 är till god hjälp för orienteringen till namngivna platser eller målpunkter och dessa kartbilder bör kopplas till planförslaget. Det är även nödvändigt att plankartan redovisas i större skala; minst A2!

Kommentar:

Plankartan kompletteras med en planavgränsning och namn m.m. Plankartan bifogas även som separat plankarta.

Det inledande avsnittet om kommunens visioner utvecklas samtidigt som skrivningarna i samrådsversionens avsnitt 8 utgår.

Redovisning enligt 3, 4 och 5 kap, miljöbalken

Enligt PBL 3 kap. 4 och 5 §§, ska riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken anges särskilt i översiktsplanen och kommunen ska redovisa hur kommunen avser att tillgodose dessa samt hur kommunen avser att följa gällande miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken.

Riksintressen

Kommunen redovisar riksintressena i kapitel 5 "Förutsättningar". Trots att kartbilderna är små, så framgår det vilka intressen som finns och deras utbredning. De kommunikationsanläggningar som är av riksintresse; E10, E45 samt järnvägen behöver dock också redovisas och namnges på karta, t.ex. på karta 5.

Länsstyrelsen noterar dock att kommunens syn på hur riksintressena påverkas och hur de ska beaktas och tillgodoses inte framgår. Planområdet omfattas av flera riksintressen och det är viktigt att kommunens redovisar sin syn på dessa.

EU:s ramdirektiv för vatten

Redovisningen av miljökvalitetsnormer görs i kapitel 5, under rubriken "Miljökvalitetsnormer". Det går inte att utläsa om det inom planområdet finns eller berörs några vattenförekomster för ytvatten eller grundvatten, enligt vattenförvaltningsförordningen. Planförslaget behöver kompletteras med denna information och även med eventuella förslag till hur eventuell påverkan kan motverkas. I övrigt så anser Länsstyrelsen att redovisningen av miljökvalitetsnormer är tillfredsställande. Information om vattenförekomster finns att hämta från vattenkartan, VISS (www.viss.lansstyrelsen.se).

Kommentar:

Kommunikationsintressena av riksintresse införs på karta över riksintressen.

Planbeskrivningen kompletteras vad gäller hur riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken påverkas, beaktas och tillgodoses.

Planbeskrivningen kompletteras med vattenförekomst för grundvatten enligt vattenförvaltningsförordningen.

Miljö kvalitetsmålen

Riksdagen har antagit mål för miljö kvaliteten inom 16 områden som beskriver det tillstånd som ska uppnås i ett generationsperspektiv. Miljö kvalitetsmålen ska vägleda statliga myndigheter och andra samhällsaktörers åtgärder på miljöområdet. Flertalet av miljömålen är relevanta för fysisk samhällsplanering.

Av planförslaget framgår vilka miljö mål kommunen anser kan beröras av planförslaget med motiveringar. Det behöver dock även redovisas hur planförslaget bidrar till målens uppfyllelse.

Kommentar:

Planbeskrivningen och miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med hur planen bidrar till miljö kvalitetsmålen uppfyllelse.

Översiktsplanens strategiska roll

En översiktsplan ska redovisa hur kommunen ser på mark- och vattenanvändning och bebyggelsens utveckling i kommunen. Översiktsplanen är resultatet av en dialog mellan stat och kommun om hur värden av också nationellt slag bör beaktas. Den är vägledande för efterföljande beslut.

Kommunens intentioner med det nu aktuella planförslaget framgår tydligt i de inledande avsnitten av handlingen. Den gällande fördjupade översiktsplanen från 1988 är inaktuell, då denna upprättades för att anpassas till en tidsperiod av lågkonjunktur med bl.a. gruvnedläggning och utflyttning. Dagens situation ställer helt nya krav på samhället med nya bostäder, service och arbetsplatser. Ökad trafikbelastning och annan miljöpåverkan som kan beröra samhället behöver också beaktas. Kommunens ambitioner är att den fördjupade översiktsplanen ska ge vägledning för utvecklingen både i ett kort och i ett längre tidsperspektiv.

Övergripande mål för Kiruna kommun redovisas för olika områden. Länsstyrelsen anser att det även bör framgå hur dessa mål är relevanta för utvecklingen i Svappavaara och hur den fysiska planeringen kan bidra till uppfyllelsen.

Som en del i att översiktsplanens strategiska roll ska stärkas med den nya plan- och bygglagen, ingår bl.a. att man ska ta hänsyn till mellankommunala och regionala förhållanden. Det innebär att översiktsplanen får en tydligare regional och strategisk betydelse. I det aktuella planförslaget saknas en betraktelse över hur planförslaget kan påverka angränsande orter eller kommuner, hur orter kan samverka eller hur Svappavaara kan påverkas av det som pågår eller planeras i omgivningen.

Ett särskilt kapitel om Regional utvecklingsstrategi (RUS) mm. Kapitlet kommer att utvecklas i senare planskede och Länsstyrelsen väljer därför att inte kommentera denna fråga nu.

När det gäller andra övergripande strategier och planer anser Länsstyrelsen att det bl.a. hade varit en fördel att betrakta trafikfrågorna i ett helhetsperspektiv med de nya målpunkter som kan uppkomma om planförslaget genomförs, såsom nya industriområden eller nytt läge för bensinstationen m.m. Detta kan bidra till nya trafikmönster och det bör beaktas även med avseende på gång- och cykeltrafiken och dess möjligheter att nå olika målpunkter.

Även de kommunala riktlinjerna för bostadsförsörjning bör beaktas som planeringsunderlag för den fördjupade översiktsplanen.

Kommentar:

Planförslaget kompletteras angående hur planen kan bidra till utvecklingen i regionen.

Planbeskrivningen utvecklas vad gäller trafikfrågor inom planområdet samt bostadsförsörjning.

Andra strategiska frågor

Utöver de frågeställningar som nämns i föregående text, så anser länsstyrelsen också att frågan om klimatförändringar, geotekniska förutsättningar och dricksvattenförsörjning bör lyftas fram som viktiga strategifrågor för kommunen.

Anpassning till förändrat klimat

I ett framtida förändrat klimat, påverkat av växthuseffekten, kan Kiruna kommun utsättas för konsekvenser som påverkar förutsättningarna för en hållbar samhällsutveckling. Ett villkor för en långsiktigt hållbar livsmiljö är att man planerat för att kunna hantera de risker som finns och de som kan uppstå.

För Kiruna kommun kan klimatförändringarna medföra ökade temperaturer under alla årstider, samt förändrad och ökad nederbörd, främst under höst och vinter. Detta påverkar i sin tur en mängd parametrar såsom snötäckets varaktighet, tjälförekomst, nollgenomgångar, flöden i vattendrag, översvänningsförhållanden, geotekniska förutsättningar m.m.

I planhandlingen anges att ett mål är en god och trygg livsmiljö. För mål inom kommunikationsområdet, anges att Kiruna kommun ska klara omställningar och framtida klimatkrav. Båda dessa mål liksom frågan om hälsa och risker berör ett framtida klimat. Kommunen bör därför redogöra för överväganden beträffande hur konsekvenser av ett framtida förändrat klimat ska hanteras. Det handlar om vilka naturrelaterade risker som finns i dag och hur de kan komma att öka i ett framtida förändrat klimat, samt hur samhället kan påverkas. Det bör även framgå hur kommunen avser att hantera eventuella risker i en framtid med ett förändrat klimat såsom beslut, avgränsningar, riktlinjer eller behov av utredning.

Geotekniska förhållanden

Förutsättningarna för utbyggnad inom planområdet förefaller gynnsamma ur geotekniskt perspektiv, men Länsstyrelsen anser ändå att en övergripande beskrivning av de geotekniska förutsättningarna samt en värdering av de geotekniska säkerhetsfrågorna (risker för ras, skred, erosion och slamströmmar), för den markanvändning som föreslås, bör ingå i den fördjupade översiktsplanen. Geotekniska säkerhetsfrågor kan utgöra viktiga utgångspunkter vid strategiska val av lämpliga utbyggnadsområden och de bör även redovisas hur de geotekniska säkerhetsfrågorna ska beaktas i kommande detaljplanearbete.

Dricksvattenförsörjning

I planhandlingarna anges att skyddsområde för vattentäkt ska upprättas. Av planhandlingarna framgår inte var vattenskyddsområdet ska vara beläget eller när kommunen avser att upprätta sådant. En tryggad vattenförsörjning är en viktig strategisk fråga och Länsstyrelsen anser att kommunen tydligare behöver redogöra för detta.

Planeringsunderlag

Länsstyrelsen har låtit utföra en fördjupad analys av hur klimatförändringar kan påverka de enskilda kommunerna i Norrbotten. Resultatet för Kiruna kommun kan utgöra ett underlag för

kommunens samhällsplanering för anpassning till förändrat klimat. (Länsstyrelsens rapport "Klimatförändringar i Norrbottens kommuner – Kiruna kommun").

Länsstyrelsen har även upprättat en regional vattenförsörjningsplan för Norrbottens län. Denna plan är tänkt att kunna utgöra ett underlag för kommunernas vidare arbete med kommunala vattenförsörjningsplaner. (Regional vattenförsörjningsplan för Norrbottens län, Rapportserie nr 6/2013)

Kommentar:

Planbeskrivningen kompletteras kort angående klimatförändringarna.

Planbeskrivningen kompletteras med en övergripande beskrivning av geotekniska förhållanden och dricksvattenförsörjning.

PLANFÖRSLAG (kap. 4)

Länsstyrelsen anser att det är bra med ett avsnitt som specifikt är kopplat till planförslaget med beskrivningar av vad som föreslås och vilka planeringsöverväganden som gjorts. Dock anser Länsstyrelsen, som tidigare framförts, att det är svårt att orientera sig i förslaget, dels p.g.a. kartans begränsade detaljeringsgrad och dels då det saknas en orienteringskarta som är kopplad till plankartan. De namn och platser som omnämns behöver finnas redovisade antingen på plankartan eller på en särskild orienteringskarta i anslutning till planförslaget. Kartan bör dock kompletteras med Forn- och kulturlämningar för att kunna beakta dessa i kommande planering.

Kulturmiljö

Kulturmiljövärdena är kort, knapphändigt beskrivna, utifrån riksintressebeskrivning och Länsstyrelsen saknar en redogörelse av kulturmiljön som helhet. Riksintressevärdena utgörs av flera tidsskeden i byns historia med äldre gruvlämningar, det äldre jordbruket med gårdar och slättermark samt modernare (senare hälften av 1900-talet) bebyggelse med arkitektoniska värden. Fornlämningarna finns både i och utanför riksintresset kulturmiljö och alla kulturvärdena tillsammans ingår i en helhetsmiljö med kulturvärden.

Förslaget är inriktad på förtätning och nybyggnation av permanenta och mer tillfälliga bostäder. Riksintresset kulturmiljös värden såsom det har definierats påverkas troligen inte av de nya bostäder som planeras och risken för betydande påverkan bedöms som liten. Slättermarker i södra delen av byn är planerade som "ladulandskap" och ingen nybyggnation planeras där. Dock kan fornlämningar komma att påverkas och de utgör en viktig del av kulturmiljövärdet i Svappavaara. De skyddas dock bara delvis som riksintresse utan framför allt av kulturmiljölagen, kap 2. Det behöver tydligt framgå att kulturmiljölagen gäller för fornlämningarna.

Kommunen bör vara tydligare om hur både riksintressets kulturvärden och andra kulturvärden (t.ex. arkitektoniska värden eller fornlämningar) i byn ska tas till vara alternativt påverkas. Medtanke på områdets höga värden så bör det finnas rekommendationer avseende hur dessa värden ska behandlas i kommande detaljplaner med varsamhets- och skyddsbestämmelser eller genom tillståndsprövningen i Kulturminneslagen. Det gäller exempelvis det område som är avsatt som ladulandskap, ormen långa och eventuellt delar av äldre bebyggelse.

Kommentar:

Plankartan redovisas i en mer detaljerad skala och kompletteras med namn, fornlämningar, m.m.

Planbeskrivningen kompletteras angående kulturmiljövärden och hur dess värden ska tillvaratas.

Naturmiljö

Länsstyrelsen anser att naturmiljöfrågan är väl tillgodosedd i planförslaget då närheten till N2000-områdena och fågelskyddsområdena särskilt uppmärksammas som viktiga att beakta i kommande detaljplanearbete.

Trafik

Mot bakgrund av den utveckling som förväntas för Svappavaara p.g.a. ökad gruvbrytning med stor efterfrågan på arbetskraft, så torde också trafikökningen kunna bli påtaglig i framtiden. Det är därför viktigt att detta beaktas särskilt i planförslaget både vad gäller möjlig utveckling och vilka konsekvenserna kan bli och vilka anspråk detta kan ställa på den framtida planeringen. En betydande pendling kan vara ett scenario beroende på framtida bostadsförsörjning, om människor väljer att flytta till Svappavaara, eller om industrierna arbetskraftförsörjs genom långpendlare med tillfälliga bostäder. De frågor som behöver beaktas handlar dels trafiksäkerhet med avseende på ökad biltrafik, tunga transporter och farligt gods men också trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter och möjligheterna att färdas för gående eller cyklisterna mellan olika målpunkter.

Kommentar:

Planbeskrivningen kompletteras angående trafikförsörjningsfrågor.

MILJÖKONSEKVENSER (kap 4)

Kommunens förslag till avgränsning av MKB redovisas. Eftersom planområdet berörs av flera riksintressen så behöver samtliga omfattas av avgränsningen. I förslaget omnämns endast riksintresset mineraler och Natura 2000. Länsstyrelsen anser att även påverkan på kulturmiljö utöver riksintresset viktigt att lyfta fram, liksom hälsofrågor kopplade till trygghet och trafiksäkerhet (se ovan).

Samråd

Samråd i ärendet har ägt rum med Trafikverket, SGI, SGU, SMHI, Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Sametinget, Svenska Kraftnät, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, samt Vattenfall. I handläggningen har deltagit företrädare för länsstyrelsens enheter för tillväxt- och infrastruktur, social hållbarhet och samhällsskydd, kulturmiljö, landsbygd, naturvård, miljöskydd samt naturresurs- och rennäring.

Kommentar:

Avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningen utökas i enlighet med länsstyrelsens synpunkter.

2. Bergsstaten

Området berörs av riksintresse för mineral och av undersökningstillstånd som innehas av LKAB. Bergsstaten anser att LKAB är den part som bäst bevakar de mineralintressen som berörs och vi har inget nytt att tillföra i detta sammanhang.

3. Försvarsmakten

Försvarsmakten har inget att erinra i rubricerat ärende.

4. Statens Fastighetsverk SFV

Statens fastighetsverk (SFV) har inga synpunkter på förslaget.

INSTITUTIONER, FÖRENINGAR / ORGANISATIONER

5. Sametinget

Områden av riksintressen för rennäring ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada näringens bedrivande. Men även övriga områden av intresse för renskötseln ska så långt möjligt skyddas mot sådana åtgärder. Renen ska kunna förflytta sig mellan olika betes- och trivselområden. I planen bör områdena av riksintressen för rennäringen vara tydligt utmärkta på de kartor som finns i planen så att det klart framgår att det föreligger hinder för bebyggelse och dylikt som kan t.ex. sätta en flyttled ur spel. Vi ser att kommunen i karta satt ut områden av riksintressen för rennäring men det framgår inte av planen att samråd ska ske tidigt med berörda samebyar när man planerar områden för etableringar av olika slag som kan påverka renskötseln. Sametinget har inte kunnat hitta någon redovisning över hur en eventuell nybyggnad eller utbyggnad av redan befintlig bebyggelse eller andra etableringar skulle komma att påverka renskötseln. Det framgår i samrådshandlingen att samråd ska ske med berörda samebyar. Sametinget anser att följande ska uppfyllas i samrådsprocessen mellan kommunen och samebyar:

- Den traditionella näringen får inte bli tillintetgjord.
- Samrådsförfarandet har varit omfattande och har resulterat i ett positivt stöd för åtgärden hos en majoritet av de rådfrågade.
- Samebyarna ska få så mycket information om åtgärden att de kan fatta ett informerat beslut om projektet och om de så önskar lämna sitt ”fritt och informerade samtycke”
- Samebyarna ska ges möjlighet till ett effektivt deltagande och ett faktiskt inflytande. För att nå ett effektivt deltagande avses; tidsaspekten, ekonomiska resurser och att inga andra faktorer redan låst förutsättningarna.
- Den samiska kulturen och de samiska rättigheterna ska respekteras.

Kommentar:

Kommunen noterar behovet av att samråda med berörda samebyar. Inför utställningen kommer omfattningen av planområdet avgränsas, bl.a. kommer inte längre Pitkäjärvi ingå i planen. Jämför även nästa skrivelse från Laevas sameby.

6. Laevas sameby

Industriområde Pitkäjärvi

I utredningen anges att man har för avsikt att utreda etablering av industri i anslutning till Northland Resources omlastningscentral i Pitkäjärvi, alt 5.

Samebyn motsätter sig detta alternativ. Samebyn har från början varit emot att en omlastningscentral etableras i detta område. Samebyn har i sina yttranden angett att oavsett hur omlastningscentralen beskaffas blir konsekvenserna större än bara de 11 ha som själva

omlastningscentralen kommer att uppta. Samebyn har tidigt befarat att själva omlastningscentralen bara är början på en större etablering.

Omlastningscentralen i sig innebär att området mellan omlastningscentral och Svappavaara, med E10 i norr och järnväg i söder, blivit kraftigt avskuret och därmed blivit för ofredat för att kunna nyttjas som renbete. Hela detta område har därför fallit bort som renbete.

Nu har det dock framkommit att viltstängsel kommer att uppställas längs med väg E10. Till sammans med det viltstängsel som följer järnvägen innebär detta att området mellan E10 och järnväg kommer att stängslas in och därmed kommer att kunna användas som renbete i framtiden. Något som för en gång skull kan betecknas som en positiv effekt för samebyn. Ett industriområde i området skulle dock alltför kraftig begränsa området och därmed göra området för litet för att användas som renbete. Samebyn skulle därmed inte drabbas av någon positiv effekt.

Störningarna från omlastningscentralen ger idag som konsekvens att ett område söder om järnvägen undviks av renar. En etablering av industriområde innebär att störningen skulle öka och få som följd att ett tämligen omfattande område söder om järnvägen skulle undvikas på grund av störningarna. Detta innebär rent konkret en förlust av renbete där. Området söder om järnvägen utgör ett uppsamlingsområde för samebyn.

Samebyn ser gärna att man väljer bort alternativ 5 och arbetar vidare med dem andra alternativen till industriområde.

Kommentar:

Inför utställningen kommer omfattningen av planområdet avgränsas, bl.a. kommer inte längre Pitkäjärvi ingå i planen.

FÖRETAG

7. LKAB

Syftet med översiktplanen är att den ska fungera som vision för kommunens framtida utveckling av samhället. I Svappavaara ligger LKAB:s verksamhet i så nära anknytning till samhället att det är viktigt att få med framtida planer för verksamheten. Gruvindustrin är en viktig förutsättning för samhället, vilket tydligt framgår av befolkningsstatistiken för orten, och det är viktigt att det skapas förutsättningar för orten och gruvindustrin att fortsätta att leva i symbios. LKAB:s satsning i Svappavaara kommer att generera nya arbetstillfällen, detta är något som den framtida planen bör beakta för att möjliggöra framtida inflyttning och utveckling av samhället.

LKAB har låtit ta fram en översiktlig markanvändningsplan för sin verksamhet, bifogas. Denna planen för verksamheten är i dagsläget preliminär och inte på något sätt fastlagd. En viktig fråga för LKAB är markåtkomst och det pågår förhandlingar med bland annat fastighetsägare i Vargbacken. Fastigheterna som LKAB har för avsikt att förvärva ligger i första hand inom säkerhetszonen för Leveäniemi dagbrottsgruva. LKAB behöver söka markanvisning för området invid den planerade verksamheten. Genom markanvisningen knyts rätten att utvinna mineral till rätten att nyttja den mark eller det utrymme som krävs för verksamheten. Vid markanvisningsförrättningen bestäms dels den mark inom koncessionsområdet som koncessionshavaren får ta i anspråk för bearbetning av en mineralfyndighet, dels den mark inom eller utom koncessionsområdet som får tas i anspråk för verksamhet som hänger samman med bearbetningen.

Grundprincipen kommer vara att inom framtida markanvisning, som utgör LKAB:s industriområde, tillåts inga externa etableringar. LKAB har även planer på att placera kontor, man-

skapsbodar och matsal inom detta område. Detta innebär att den fördjupade översiktsplanen behöver lägga stor vikt på lokaliseringar av industriområden och kringliggande serviceverksamheter inom Svappavaara samhälle.

Som led i LKAB:s utökade verksamhet arbetar Vattenfall med omdragning av 130 kV-ledningen som ersätter den befintliga som idag ligger inom LKAB:s industriområde och som måste flyttas innan Leveäniemigruvan startas.

Bostäder

I och med tidigare nämnda behov av arbetskraft och ersättningstomter för förvärvda fastigheter är det viktigt att kommunen har god beredskap för framtida utveckling av bostadsområden. LKAB förordar utveckling av bostadsområden i Svappavaara samhälle i nordlig till nordöstlig riktning.

Framtida förtätning av bostäder och därtill förenlig verksamhet bör däremot inte ske söder om Kirunavägen.

Kommentar:

Inom centrumområdet begränsas utvecklingen av bostäder söder om Kirunavägen med hänsyn till gruvverksamheten.

Industrier

I fördjupade översiktsplanen finns fem områden utpekade som lämpliga industriområden.

Alternativ 1 avser kommunens fastighet på Vargbacken. Delar av fastigheten ligger inom den framtida markanvisningen som LKAB ämnar ansöka om och ligger inom säkerhetszonen för Leveäniemigruvan. Denna placering, i nära anslutning till LKAB:s verksamhet, är inte lämplig.

Alternativ 3 ligger mest troligt inom den nya ledningsgata som Vattenfall arbetar på för den nya 130 kV-ledningen. Med avseende på detta är inte området lämpligt för placering av bensinstation.

Även alternativ 4 ligger inom den nya ledningsgata som Vattenfall arbetar på för den nya 130 kV-ledningen. Förutom olämplig placering för bensinstation ligger både alternativ 3 och 4 i för nära anslutning till LKAB:s verksamhet.

Det noteras att enligt karta 4 på sidan 8 finns inför detta planförslag detaljplan för industri vid Nikujärvivägen. LKAB undrar om kommunen bedömt området som olämplig för industri?

Området i kvarteret Pendlaren är idag detaljplanelagt för industri. I fördjupade översiktsplanen har två tomter tagits bort, Bruket 1 och Bruket 3. Tidigare har kommunen anvisat tomterna som lämpliga som ersättning till småindustrier som nu måste flyttas från Vargbacken. LKAB anser att markens användning är lämplig för industri och bör kvarstå för att inte försvåra förvärv av fastigheter på Vargbacken. De aktuella industrierna bedöms vara mindre transportintensiva.

Ett alternativ som LKAB föreslår för utredning om möjliga placeringar för industriområde är Svappavaara 12:6, gamla sandladan. Området ligger strategiskt intill E10:an.

Kommentar:

Avgränsningen av industriområdet på Vargbacken (i samrådsversionen benämnt alt. 1) justeras med hänsyn till säkerhetszonen. Området bedöms lämpligt för icke miljöstörande industriverksamhet som hör samman med gruvverksamheten.

Ny kraftledning omöjliggör anläggande av bensinstation i samrådsversionens båda alternativ 3 och 4. Däremot bedöms området på norra sidan av E10 i anslutning till infarten till LKAB:s terminalområde, där nuvarande restaurang Gruvköket ligger, (i samrådsversionen benämnt alt. 4) kunna nyttjas för verksamheter, t.ex. service, lager och andra verksamheter av likartad karaktär med begränsad omgivningspåverkan. Område 3 utgår helt.

Fastigheten Svappavaara 12:6 ligger utanför föreslagen planavgränsning inför utställningen.

Infrastruktur, Vatten och avlopp

På sid 12 går att utläsa att Kiruna kommun bedömer tillgången på dricksvatten som god och att befintliga tre vattenbrunnar klarar ett utökat uttag av dricksvatten. LKAB är i dag självförsörjande gällande dricksvatten då det finns dricksvattenbrunnar på LKAB:s industriområde. För att LKAB långsiktigt ska klara sitt behov av dricksvatten kan det bli aktuellt att bolaget behöver köpa dricksvatten av Kiruna kommun.

Kiruna kommun skriver i dokumentet att avloppsledningsnätet och reningskapaciteten i avloppsreningsverket behöver ses över vid en utökning av antalet personekvivalenter.

Vid planering av framtida vattentäkter och om reningsverkets kapacitet ska utökas är det viktigt att även LKAB:s behov tas med i beräkningarna.

Vägar och kommunikation

LKAB har även börjat se över infarterna till området i och med den ökade lastbilstrafiken till följd av malmtransporter från Mertainen. För att öka trafiksäkerheten har man påbörjat arbetet med att särskilja personbilstrafiken genom att se över möjligheter med anslutning kring Vargbacken och infart för tunga transporter i området kring Gruvköket. En del i trafiksäkerhetsarbetet är att se över möjligheter att ansluta gång- och cykelväg mellan LKAB:s industriområde och Svappavaara samhälle.

Förutsättningar för bra lösningar är att samplanering bör ske snarast mellan Trafikverket, kommunen och LKAB.

Kommentar:

Planförslaget kompletteras med LKAB:s önskemål om framtida anslutning till kommunalt vatten.

Planförslaget kompletteras vad gäller trafikförsörjningsfrågor bl.a. vad gäller gång- och cykeltrafik. Anslutningspunkter till E10 behöver utredas av Trafikverket tillsammans med kommun och LKAB.

Miljökonsekvenser

När det gäller MKB och de riktvärden och pågående tillståndsprocesser som rör LKAB:s verksamhet behöver kommunen samordna aktuella uppgifter och nulägesbeskrivningar med LKABs miljöavdelning. Vi ser brister i de uppgifter som tas upp i samrådshandlingen och de bör korrigeras inför granskning. Vi ser även att den bifogade miljökonsekvensbeskrivningen inte faktamässigt motsvarar planbeskrivningen. Generellt kan tilläggas att luftkvaliteten i Svappavaara är god och i och med utbyggnaden av pelletsverkets rökgasreningsanläggning ser vi ingen risk att LKAB:s framtida ökning av pelletsproduktion skulle förorsaka överskridande av miljökvalitetsnormer.

LKAB har under 2013 haft flera olika bullervillkor som reglerat verksamheten. Under december månad genomfördes en kontrollberäkning utifrån normal drift som påvisade att genomförda åtgärder givit efterfrågat resultat. Detta innebär att aktuellt bullervillkor innehålls.

LKAB vill vidhålla tidigare skrivning att verksamheter som ger upphov till buller eller diffus damning inte bör lokaliseras i närheten av LKAB:s industriområde. Orsaken till detta är att det blir svårt att urskilja olika verksamhetsutövares delbidrag till buller och damning.

Kommentar:

Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras vad gäller LKAB:s verksamhet och ses över så att den överensstämmer med den fördjupade översiktsplanen.

Övriga synpunkter

Under punkt 2, Aktuella planförhållanden, bör listan kompletteras med: Leveäniemi Svappavaaragruvorna områdesbestämmelse gruva - antagande MoB § 131-13 2013-09-13, Laga kraft 3 veckor senare och Detaljplan för Mertainengruvan, datum laga kraft KF § 71 , 2013-07-23.

Kommentar:

Redovisningen av gällande planer ses över i förhållande till planens ändrade avgränsning.

8. Skanova

Skanova har tagit del av den Fördjupade översiktsplanen för Svappavaara och har inget att erinra mot denna.

ÖVRIGA

9. Lena de Stefanis

Jag är nyinflyttad i Kiruna, men har vuxit upp i Svappavaara. Min största invändning är mot den PLANERADE INDUSTRIMARKEN, området vid väg E45, alt.2. Detta område är absolut inte lämpligt för industrimark. Det är för nära den existerande campingen (med stugor) och den lilla badsjön. Området är också för nära den nya campingplatsen, som är planerad att byggas. Att ha ett industriområde här, skulle medföra förorening av badsjön, bäcken, lekplatsen och campingplatsen. Det skulle också medföra ökad trafikmängd, i form av tung trafik. Exploatering för industrimark här är mycket olämplig. Varför ska man exploatera för industrimark i nya områden då man redan har befintlig mark för detta i andra områden av byn. Dessa områden ligger bland annat bakom Ormen Långe, i centrum av byn, vid Coop, och längs väg E10, vid Leveäniemi. Man kan naturligtvis inte ha tung industri inne i byn, men den typen av industri bör absolut förläggas vid infarten till LKAB, om det överhuvudtaget ska ske. Varför vill man förstöra ändå mer av byn än man redan gjort? Ska hela byn omringas av tung industri?

Ett av de största ingreppen i Svappavaara är att Vargbacken ska tömmas och att man förlorar en mycket betydande del av byn. Kommunen bör därför inte förstöra mer av byn utan bevara ren miljö för kommande generationer. Ett annat tragiskt ingrepp är Gruvbergets förstörelse.

Ni planerar också husvagnsparkering och modulhotell inne i byn. Byn kommer alltmer att likna ett nybyggarsamhälle med tillfälliga bostäder. Detta liknar mer och mer någon slags rovdrift och ger inte en känsla av långsiktig planering. Planera istället att börja bygga och att rusta upp befintliga bostäder i Ormen Långe och Solbacken. Arbeta på att få in familjer med barn i byn, inte enbart dessa pendlare som vistas i byn enbart för att arbeta och som inte tillför något till byn. Det skulle också vara önskvärt med äldreboende i byn, så att de gamla som har byggt upp byn, får stanna och åldras i densamma.

Förstör inte Svappavaara by och dess omgivning. Släpp inte in tung industri i byn. Bygg bostäder. Titta till Solbacken och fundera på vad som kan göras för att rusta upp denna del av byn. Ge invånarna i Svappavaara en känsla av att de betyder något. Kommunen har verkligen hittills inte satsat mycket på byn.

Kommentar:

Industriområdet i anslutning till E45 minskas något i väster för att undvika konflikt med befintliga campingområden. Industriområdets närhet till E45 och E10 ger fördelar vad gäller möjligheterna till väganlutning som innebär mindre miljöstörning för bebyggelsen inne i Svappavaara.

Tomställda lägenheter i Ormen Långe kommer att iordningställas. Kommunen har förelagt ägarna till Solbacken att vidta skyddsåtgärder för att minska olycksrisker.

Tillfälligt boende bör utformas och lokaliseras så att det ligger i anslutning till befintlig bebyggelse och därmed kan ge underlag till servicen på orten.

Inom föreslaget centrumboende finns möjlighet att tillgodose behovet av trygghetsboende.

10. Helge Falck

Förslaget om industriområde enligt alternativ 2 bör överges. I Svappavaara har vi industriell verksamhet i tre väderstreck: norr, väster och söder. Öster är det enda som är oskadat och bör så förbli. I området finns mineraler utmärkta med s.k. bevakningsgropar som visar att undersökning bedrevs vid 1900-talets början. Svappavaara bysamfällighet har också en 6 meter bred väg genom området. Befintlig och planerad camping kommer att påverkas negativt. Badplatsen med det unikt rena badvattnet kan riskeras att förstöras. Trafiken efter Sofia Lindmarks väg och Kirunavägen kommer att öka och påverka livsmiljön i samhället negativt.

Under rubriken Industrier på sid 15 bör hela tredje stycket strykas ("Tidigare föreslaget område ..."). Det område som är bäst, inte minst för tyngre industri, är det stora markområdet vid E10 och gränsande till gruvköket. Marken är redan förorenad av och störd av gruvverksamheten med bra järnvägs- och vägförbindelser.

För småindustriändamål kan marken i kvarteret Pendlaren utökas. Marken ägs av kommunen och all kommunal service finns framme.

Kommentar:

Beträffande industriområdet vid E45, se kommentar till skrivelse 9 ovan.

Området på norra sidan av E10 i anslutning till infarten till LKAB:s terminalområde, där nuvarande restaurang Gruvköket ligger, (i samrådsversionen benämnt alt. 4) berörs av ny kraftledning. Området bedöms kunna nyttjas för verksamheter, t.ex. service, lager och andra verksamheter av likartad karaktär med begränsad omgivningspåverkan.

Kv. Pendlaren ligger nordväst om kommunens brunnsområde för Svappavaaras vattentäkt. Området kan komma att beröras av vattenskyddsområde, varför en utveckling av småindustri inte bedöms vara lämpligt här. Dessutom saknas lämplig tillfart för den tyngre trafiken till området.

För ”Tillfälligt boende och husvagnsplatser” är området kring brandstationen bäst. Maximalt brandskydd för husvagnar och husbilar och utbyggd service. Liten störning för omgivningen

Kommentar:

Synopunkten noteras.

Synpunkter från samrådsmöte

Under samrådsmötet i Svappavaara framfördes flera förslag på hur invånarna vill utveckla samhället. Slalombacken är viktig att bevara och förslag på camping har getts både vid väg E45/E10 och vid vägen mot kyrkogården, före reningsverket. Industri nordost om den föreslagna campingen vid väg E45/E10 skulle vara en bra placering. Vid sjön Palojärvi bör både flerbostadshus och villor uppföras medan det vid Solbacken skulle vara aktuellt med hyreshus, seniorboende och särskilt boende. Gång- och cykelväg bör finnas i samhället och en husvagnsparkering kan placeras bakom brandstationen. I övrigt ansågs det vara viktigt att personer som bara arbetar med Svappavaara anställs samt att kommunen pratar med Trafikverket angående rastplats vid Svappavaara.

Kommentar:

Kommunen har tagit till sig synpunkterna och de har inarbetats i planen där det har bedömts möjligt och lämpligt.

SAMMANFATTNING

Planhandlingarna kompletteras i enlighet med ovanstående kommentarer.

Kiruna kommun

Mary Rosenfors

Projektledare